

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

SISÄLTÖ

1 Johdanto	4
2 Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat	4
3 Toiminnan tavoitteet	4
3.1 Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen	5
3.2 Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen	5
3.3 Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen	6
4 Toiminnan järjestämisen periaatteet	7
4.1 Toimintasuunnitelma	7
4.2 Toimintapaikat ja -tilat	7
4.3 Toiminta-aika	8
4.4 Osallistumismaksu	8
4.5 Toiminnan koordinointi ja toiminnasta tiedottaminen	9
4.6 Toimintaan hakeminen ja valintakriteerit	10
4.7 Toiminnan laajuus ja lapsiryhmän koko	11
4.8 Henkilöstö	11
4.9 Ohjaajien perehdyttäminen ja koulutus	12
4.10 Kulkeminen ja kuljetusten järjestäminen	12
4.11 Välipalan järjestäminen	13
4.12 Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma	13
4.13 Vakuutusasiat	13
4.14 Toiminnan rahoitus	14
5 Toiminnan seuranta ja arviointi	14
5.1 Toiminnan sisäinen arviointi	14
5.2 Toiminnan ulkopuoliseen arviointiin osallistuminen	15
5.3 Tulosten julkistaminen	15

6 Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyö ja tiedonkulku	15
6.1 Yhteistyö kotien kanssa	15
6.2 Yhteistyö koulun kanssa	16
6.3 Lasta koskevien salassa pidettävien henkilötietojen luovuttamiseen liittyvä menettely	16
6.4 Yhteistyö eri toimialueiden, palvelualueiden ja muiden tahojen kanssa	17
6.5 Yhteistyö toiminnan järjestäjien ja toteuttajien kesken	17
6.6 Moniammatillinen oppilashuoltotyö	17
6.7 Yritysten ja yhteisöjen kanssa tehtävä yhteistyö, markkinointi ja sponsorointi	18

1 JOHDANTO

Tämä perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma on tehty tukemaan perusopetuslain mukaisesti järjestettävän aamu- ja iltapäivätoiminnan toteuttamista Kotkassa. Toimintasuunnitelmassa ohjeistetaan ja määritellään toiminnan järjestämisen kannalta oleellisia periaatteita. Kaupungin toimintasuunnitelma toimii pohjana aamu- ja/tai iltapäivätoimintaa järjestävien tahojen laatimille vuosittaisille toimintasuunnitelmille. Toimintasuunnitelmaa käytetään työvälineenä toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Lasten vanhemmat saavat toimintasuunnitelman kautta tietoa Kotkan aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteisistä linjauksista. Toimintasuunnitelma päivitetään tarvittaessa ja mahdolliset muutokset käsitellään Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnassa.

2 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Kunta saa valtionosuutta aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen. Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet. Aamu- ja iltapäivätoimintaa tulee järjestää näiden perusteiden mukaisesti. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011 tulivat voimaan 1.8.2011.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteissa ja tässä toimintasuunnitelmassa käytetään perusopetuksen oppilaasta nimitystä lapsi, koska lapsi ei ole toiminnassa oppilaan roolissa. Oppilas-nimitystä käytetään, kun viitataan perusopetuksessa määriteltyyn oppimisen ja koulunkäynnin tukeen.

3 TOIMINNAN TAVOITTEET

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle. Toiminnan keskeisenä tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä tukea myös perhettä ja koulua niiden kasvatustehtävässä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen. Toiminnan tulee lisäksi edistää tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta.

Aamu- ja iltapäivätoiminta pohjautuu perusopetuksen arvoihin, joita ovat ihmisoikeudet, tasa-arvo, demokratia, luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön elinkelpoisuuden säilyttäminen sekä monikulttuurisuuden hyväksyminen. Toiminnan tulee perusopetuksen tavoin edistää yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta sekä yksilön oikeuksien ja vapauksien kunnioittamista.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla on oma erityisluonteensa, sillä se perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan. Tavoitteena on luoda lapselle mielekästä, virkistävää ja laadukasta vapaa-ajan toimintaa, joka osaltaan tukee lapsen ikäkauden kehitystä. Keskeistä lapsen ja perheen kannalta on, että varhaiskasvatus, esi- ja

alkuopetus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta muodostavat lapsen kasvun ja kehityksen kannalta myös sisällöllisesti johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden.

Toiminnan sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista. Sisällöt suunnitellaan ja valitaan siten, että lapselle muodostuu ehyt ja monipuolinen kokonaisuus, joka tarjoaa sosiaalista vuorovaikutusta, esteettisiä kokemuksia, liikkumista ja ulkoilua sekä mahdollisuuden omaan toimintaan, lepoon ja rentoutumiseen. Koulupäivän aikana tapahtuneet asiat otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon toiminnassa.

Iltapäivätoiminta tarjoaa mielekästä tekemistä, johon sisältyy vaihtelevasti sekä ohjattua että vapaata toimintaa sisällä ja ulkona. Toimintaan kuuluu leikkejä, pelejä ja monenlaista liikuntaa, kädentaitoja ja kuvataiteita, musiikkia ja esiintymistä niin, että lapset saavat erilaisia onnistumisen kokemuksia ja elämyksiä sekä yksilötasolla että ryhmänä. Leikin, luovan toiminnan ja myönteisten elämysten merkitys lapsen kehitykselle on kiistaton. Lapsia kannustetaan osallistumaan ennakkoluulottomasti kaikenlaiseen toimintaan.

Iltapäivätoiminnassa voidaan tarjota lapselle mahdollisuus ja rauha tehdä kotitehtäviä, mutta varsinainen vastuu kotitehtävien hoidosta on lapsella ja lapsen vanhemmilla.

3.1 KODIN JA KOULUN KASVATUSTYÖN TUKEMINEN

Kotien kasvatustyön tukemisessa lähtökohtana on, että lapsen huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan vastuu on ammatillinen ja työtä ohjaavana periaatteena on kasvatuskumppanuus, jolla tarkoitetaan ammattikasvattajan sitoutumista toimimaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena. Yhteistyön tulee perustua keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen toimijoiden välillä. Koteja kannustetaan osallistumaan yhteistyöhön ja edistetään huoltajien aktiivista roolia.

Ohjaajat tekevät tarvittaessa yhteistyötä paitsi luokanopettajien ja erityisopettajien, myös oppilashuoltohenkilöstön, kuten koulukuraattorien tai terveydenhoitajien kanssa. Ohjaajat osallistuvat tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan huoltajan luvalla lasta koskeviin neuvotteluihin. Lähtökohtaisesti huoltajat tiedottavat lastaan koskevista asioista, mutta tarvittaessa ja huoltajan luvalla, ohjaajat voivat olla suoraan yhteydessä kouluun ja oppilashuoltohenkilöstöön. Avoin tiedonsiirto mahdollistaa yhteisiin päämääriin pääsemisen.

3.2 HYVINVOINNIN, TUNNE-ELÄMÄN JA SOSIAALISEN KEHITYKSEN TUKEMINEN

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on lasten hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen. On tärkeää, että lapset kokevat olevansa arvostettuja ja hyväksytyjä omina persooninaan ja ryhmän jäseninä. Yhdessä toimimalla opitaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavia taitoja, kuten vastavuoroisuutta ja erimielisyyksien ratkaisua myönteisin keinoin. Lasta ohjataan tunnistamaan erilaisia tunteita ja säätelemään omaa toimintaansa. On tärkeää, että lasten erilaisuus ryhmän jäseninä ja erilaiset tarpeet myös omaan rauhaan ja itsenäiseen työskentelyyn otetaan huomioon toimintaa suunniteltaessa. Aamu- ja iltapäivätoiminta on kuitenkin ryhmätoimintaa, joten toimintaan osallistuvien lasten tulee voida olla osana lapsiryhmää ja toimia ryhmän jäseninä.

Eettisessä kasvussa ja yhdenvertaisuuden tukemisessa on tärkeää erityisesti aikuisten antama malli, ryhmän vuorovaikutussuhteet ja arkipäivän tilanteissa kohdattavat eettiset kysymykset. Tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen. Yhteisöllinen vastuun, luottamuksen ja huolenpidon ilmapiiri aamu- ja iltapäivätoiminnassa edistää eettistä kasvua.

Hyvään ja avoimeen ilmapiiriin kiinnitetään erityistä huomiota. Mahdollisissa ongelmatilanteissa lasta ohjataan menettelytapoihin, joilla mahdollisia ongelmatilanteita voidaan käsitellä myönteisesti ja ratkaisukeskeisesti. Tavoitteena on, että lapset, aikuisten tuella, ratkaisevat ongelmat itse. Lasten kaveruussuhteiden muodostumista tuetaan pari- ja pienryhmätoiminnalla ja ryhmähengen syntymistä koko ryhmän yhteisellä toiminnalla. Lapset saavat itse osallistua toiminnan suunnitteluun ja kaikkien ehdotukset ja ideat otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon toimintaa toteutettaessa.

Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lasten harrastuneisuutta ja tutustuttaa mahdollisuuksien mukaan erilaisiin vapaa-ajan harrastuksiin. Osallistuminen koulun ja Harrastamisen Suomen mallin kerhotoimintaan tehdään mahdolliseksi. Osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia korostetaan. Lapsille tarjotaan myös mahdollisuus levähtämiseen ja rauhoittumiseen sekä vapaaseen leikkiin ja itseohjautuvaan toimintaan. Ohjaajat tarjoavat lapsille monipuolisesti erilaisia tapoja toteuttaa itseään ja kannustustavat lapsia osallistumaan ja kokeilemaan muistaen samalla, että kyse on vapaa-ajantoiminnasta ja että toiminnan peruslähtökohtana on vapaaehtoisuus.

Maittava välipala ja viihtyisät tilat lisäävät hyvinvoinnin kokemusta. Ilmapiiriin tulee olla kiireetön, turvallinen ja hyväksyvä. Lasten yksilölliset tarpeet pyritään huomioimaan resurssoinnissa. Moniammatillinen yhteistyö tukee lasten tarpeiden tunnistamista. Tavoitteena on muodostaa lasten päivästä ehjä kokonaisuus.

3.3 OSALLISUUDEN, YHDENVERTAISUUDEN JA TASA-ARVON EDISTÄMINEN SEKÄ SOSIAALINEN VAHVISTAMINEN

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tavoitteena on osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalisten taitojen vahvistaminen. Toiminta toteutetaan niin, että se lisää lasten onnistumisen kokemuksia ja osallisuutta. On tärkeää, että lapset tuleva kuulluksi ja voivat osallistua toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Lapset ovat yhdenvertaisia taustastaan riippumatta. Erilaiset kulttuuritaustat pyritään huomioimaan mahdollisimman hyvin samoin kuin erityistä tukea tarvitsevat lapset. Heidän osallistumisensa toimintaan tasavertaisina ryhmän jäseninä pyritään varmistamaan. Eri kulttuureihin ja laajemminkin erilaisuuteen tutustumalla voidaan monipuolistaa toimintaa, lisätä ymmärrystä ja vähentää ennakkoluuloja sekä rikastuttaa yhdessäoloa.

Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ehkäisevät kiusaamista ja syrjäytymistä. Tavoitteena on, että syrjäytymistä aiheuttavat tekijät havaitaan mahdollisimman varhain ja järjestetään tarvittavaa tukea. Tässä onnistuminen edellyttää monialaista yhteistyötä aamu- ja iltapäivätoiminnan, sosiaali- ja terveydenhuollon, varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja kodin kesken.

4 TOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET

Kotkassa perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä vastaa Opetustoimen vastuualue. Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta hyväksyy perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman. Tukipalveluiden suunnittelija päättää toiminnan järjestämisestä, toiminta-avustusten myöntämisestä sekä tekee viranhaltijapäätökset lasten ottamisesta aamu- ja iltapäivätoimintaan. Opetustoimeen on palkattu toiminnasta vastaava koordinaattori.

Perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Kotkassa sekä kaupungin omana toimintana, että avustettuna toimintana. Kaupungin omana toimintana aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kouluilla, jolloin ohjaajina toimivat koulunkäynnin ohjaajat ja toiminnasta vastaa rehtori. Avustuksia perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen voivat hakea sekä julkiset että yksityiset palveluntuottajat. Sopimukset näiden palveluntuottajien kanssa tehdään lukuvuosittain.

Iltapäivätoiminnan järjestämisessä Kotkassa on pyritty pysyvyyteen. Pysyvyys mahdollistaa toiminnan suunnittelun ja kehittämisen kestävästi ja tavoitteellisesti pidemmällä aikavälillä ja edistää siten toiminnan laadun jatkuvaa parantamista. Toiminnasta vastaava koordinaattori tapaa aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävien tahojen edustajia ja käy iltapäivätoiminnan ryhmissä säännöllisesti.

4.1 TOIMINTASUUNNITELMA

Toiminta perustuu perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa säätelevän lainsäädännön, Opetushallituksen julkaisemien koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden ja Kotkan kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman pohjalta tehtyihin järjestäjä- ja ryhmäkohtaisiin toimintasuunnitelmiin. Toimintasuunnitelman tekeminen on edellytyksenä kaupungin avustuksen saamiselle.

Toimipistekohtaiset toimintasuunnitelmat laaditaan vuosittain. Iltapäivätoimintaa järjestävän tahon on kiinnitettävä huomiota siihen, että iltapäivätoiminnan ohjaajien työajasta on varattu riittävästi aikaa toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Toiminnasta vastaava koordinaattori tutustuu ryhmien toimintaan ja osallistuu tarvittaessa toiminnan suunnitteluun ja erityisesti tila- ja henkilöstöressurssien kartoittamiseen.

4.2 TOIMINTAPAIKAT JA -TILAT

Iltapäivätoimintaa järjestään kouluilla tai niiden läheisyydessä. Iltapäivätoiminnalle varataan asianmukaiset ja toimintaan soveltuvat tilat. Lähtökohtaisesti pyritään varaamaan iltapäivätoiminnan ryhmän käyttöön pysyvä tila, joka on ensisijaisesti heidän käytössään. Lisäksi varataan tarvittaessa jakotiloja, sekä pyritään järjestämään mahdollisuus käyttää liikuntasalia ja aineluokkia iltapäivätoimintaan. Mikäli koululta ei voida järjestää riittävästi toimintaan soveltuvia tiloja, voidaan tilat osoittaa muualta, esim. nuorisotalolta. Palveluntuottaja voi halutessaan järjestää iltapäivätoimintaa omissa tai toimintaa varten vuokraamissaan tiloissa. Palveluntuottajan omien tilojen turvallisuus ja tarkoituksenmukaisuus arvioidaan toiminta-avustuksista päätettäessä. Tilojen arvioinnissa käytetään tarvittaessa apuna terveystarkastajia ja pelastusviranomaisia.

Toimintaympäristön tulee tukea toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista, ja sitä suunniteltaessa tulee turvallisuuden lisäksi ottaa huomioon toiminnan luonne ja tarkoitus, lapsen kiinnostuksen kohteet ja toiminnan monipuolisuus. Myös ulkotiloihin kiinnitetään huomiota valittaessa tiloja toimintaan muualta kuin kouluilta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tilan on tarkoituksenmukaisinta olla mahdollisimman lähellä koulua, näin minimoidaan matkaan liittyvät riskit. Erillisten toimintapaikkojen tulee olla sellaisten kulkuyhteyksien päässä kouluilta, että lapset voivat turvallisesti siirtyä koulusta iltapäivätoimintaan.

Koulujen rakentamis- ja peruskorjaushankkeissa otetaan huomioon aamu- ja iltapäivätoiminnan tilatarpeet. Tilojen suunnittelussa lähtökohtana ovat myös alueelliset tarpeet ja joustava tilojen käyttö.

Toiminta ei rajoitu ainoastaan ryhmän omaan tilaan ja pihaan, vaan toiminnassa hyödynnetään kunkin alueen mahdollisuuksia monipuolisesti ja vaihtelevasti. Ryhmät retkeilevät ja ulkoilevat lähiympäristössä (metsät, puistot, urheilukentät jne.) ja käyttävät eri palveluja (esim. kirjasto) mahdollisuuksien mukaan. Liikuttaessa lasten kanssa kiinnitetään erityistä huomiota turvallisuuteen sekä liikennesääntöjen ja hyvän liikennekulttuurin noudattamiseen.

4.3 TOIMINTA-AIKA

Kotkassa perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen painottuu iltapäiviin. Toimintaa järjestetään kullekin toimintaan osallistuvalla lapsella vähintään 760 tuntia koulun työvuoden aikana. Toimintaa toteutetaan klo 12–16.30 välisenä aikana. Kotkan kaupungin omana toimintana olevien ryhmien toiminta-aika on 12–16. Toimintaa järjestetään kaikkina koulupäivinä lukuun ottamatta lukukauden päättäjaispäiviä. Syksyllä ja keväällä järjestetään yksi yhteinen koulutuspäivä kaikille iltapäivätoiminnan ohjaajille, jolloin ryhmät on suljettu. Tästä ilmoitetaan huoltajille etukäteen. Aamutoiminnan järjestämismahdollisuudet selvitetään tarvittaessa erikseen.

4.4 OSALLISTUMISMAKSU

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta peritään kuukausittainen osallistumismaksu. Kunta päättää aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien kuukausimaksujen määrästä, joka perusopetuslain mukaan saa olla 760 tunnin osalta enintään 160 euroa. Kaikissa Kotkan iltapäivätoiminnan toimipisteissä osallistumismaksu 760 tunnin osalta (noin neljä tuntia /koulupäivä) on korkeintaan 120 euroa kuukaudessa. Jos lapsi tarvitsee iltapäivätoimintaa enintään 10pv/kk, palveluntuottaja ja perhe tekevät sopimuksen, jossa perheeltä laskutetaan korkeintaan 60 euroa kuukaudessa.

Osallistumismaksu peritään jokaiselta sellaiselta kuukaudelta, jona lapsi osallistuu aamu- ja iltapäivätoimintaan. 1.8.2016 alkaen Kotkan iltapäivätoiminnan toimipisteiden osallistumismaksut menevät seuraavasti:

Perheen tulot kuukaudessa	lapsi toiminnassa yli 10pv/kk	lapsi toiminnassa 1-10pv/kk
yli 2000€	120€/kk	60€/kk
1000–2000€	80€/kk	40€/kk
alle 1000€	0€/kk	0€/kk

Päätös maksun alennuksesta tai maksuttomuudesta myönnetään hakemuksesta aikaisintaan sen kuun alusta, jolloin hakemus liitteineen on saapunut opetustoimeen. Opetustoimi käsittelee kaikkien iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten osalta hakemukset iltapäivätoiminnan maksun alentamisesta tai perimättä jättämisestä.

Perheen tuloina otetaan huomioon palvelun käyttäjän sekä hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot.

Tulona ei oteta huomioon lapsilisää, vammaisetuksista annetun lain mukaista etuutta (vammaistukea, eläkkeensaajien hoitotukea), kansaneläkelain mukaista lapsikorotusta, asumistukea, tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja, sotilasavustusta, rintamalisää, opintorahaa, aikuiskoulutustukea, opintotuen asumislisää, toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta, kuntoutusrahalain mukaista ylläpitokorvausta, julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista ylläpitokorvausta, opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia, perhehoidon kustannusten korvauksia eikä lasten kotihoidon tukea.

Kotkan kaupungin järjestämästä toiminnasta elokuussa perittävä asiakasmaksu on enintään 60 euroa kaikkien toimintaan osallistuvien lapsien osalta. Kesäkuusta ei peritä maksua, jos lapsi on ollut toiminnassa jo toukokuussa. Palveluntuottajat voivat päättää kesäkuun asiakasmaksun perimisestä tai perimättä jättämisestä itsenäisesti. Palveluntuottajan tulee pitää luetteloa perityistä lapsikohtaisista asiakasmaksuista ja niiden perusteista. Iltapäivätoiminnan paikan irtisanomisajasta palveluntuottaja sopii lapsen huoltajien kanssa tekemässään sopimuksessa ennen iltapäivätoiminnan alkua.

Jos lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan yli 10 päivänä, maksusta peritään vain puolet. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä. Jos lapsi ei muusta syystä osallistu koko kalenterikuukautena, maksuna peritään enintään puolet kuukausimaksusta.

Toimintaan osallistumisesta ei voida periä muita maksuja. Huoltajan tulee saattaa palveluntuottajan tietoon lapsen toiminta-aikaa koskevat mahdolliset poikkeukset ja lukujärjestykselliset muutokset sekä ilmoittaa lapsen poissaoloista.

Palveluntuottajat perivät itse asiakasmaksut toiminnastaan lasten huoltajilta. Kotkan kaupunki perii maksut oman toimintansa osalta. Toistuva osallistumismaksujen laiminlyönti on peruste iltapäivätoiminnan paikan irtisanomiseen. Maksut ovat perintäkelpoisia.

4.5 TOIMINNAN KOORDINOINTI JA TOIMINNASTA TIEDOTTAMINEN

Kaupungin puolelta iltapäivätoimintaa koordinoi toiminnasta vastaava koordinaattori, joka toimii Opetustoimen vastuualueella tukipalveluiden suunnittelijan alaisuudessa. Kaupunki vastaa toiminnan koordinoinnista, arvioinnista ja valvonnasta. Koordinointityöhön kuuluu toiminnan kokonaissuunnittelu, ohjeistaminen, tiedottaminen, yhteistyö toimintaa järjestävien tahojen ja toimintaryhmien kanssa sekä toiminnan arviointi ja seuranta.

Kaupunki tiedottaa perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnasta ensisijaisesti www.kotka.fi sivuston kautta. Hakuajasta tiedotetaan myös sanomalehdessä sekä koulujen, iltapäivätoiminnan ryhmien ja esiopetusryhmien kautta. Kukin toimintaa järjestävä taho sekä yksittäinen ryhmä tiedottavat toiminnastaan palveluntuottajan toimintasuunnitelmassa kuvatulla tavalla.

4.6 TOIMINTAAN HAKEMINEN JA VALINTAKRITEERIT

Iltapäivätoiminta järjestetään ryhmätoimintana, johon hakeminen tapahtuu koordinoitusti yhteisellä hakulomakkeella sovitun hakuajan puitteissa enintään lukuvuodeksi kerrallaan. Haku aika sijoittuu helmimaaliskuuhun ja kestää noin kuukauden. Hausta tiedotetaan vuosittain erikseen. Ennen haku aikaa toimitetut hakemukset huomioidaan vasta hakuajan alettua.

Hakijan tulee liittää hakemukseen todistus työ- tai opiskelupaikasta sekä työ-/opiskelupaikan yhteystiedot. Huoltajan lisäksi huomioidaan lapsen kanssa samassa osoitteessa asuvan huoltajan avo- tai aviopuolison työ- tai opiskelutilanne. Iltapäivätoiminnan ryhmien paikkavalinnat tehdään hakuajan päättymisen jälkeen haku aikana toimitettujen tietojen perusteella. Hakuajan jälkeen muuttuneita tietoja ei oteta huomioon. Hakija vastaa toimittamiensa tietojen oikeellisuudesta. Virheellisiin tietoihin perustuva päätös voidaan kumota, jolloin lapsi voi menettää jo myönnetyn iltapäivätoiminnan paikan. Tällaisessa tilanteessa huoltaja voi halutessaan toimittaa uuden hakemuksen, joka käsitellään samoin kuin muut hakuajan jälkeen saapuneet hakemukset.

Hakulomakkeita on saatavissa Opetustoimesta (Laivurinkatu 4), iltapäivätoiminnan toimintapisteistä, kouluista sekä www.kotka.fi sivustolta. Päätöksen iltapäivätoimintaan ottamisesta tekee tukipalveluiden suunnittelija. Kaikille hakemuksen palauttaneille lähetetään tieto myönteisestä päätöksestä tai siitä, että lapsi jää jonoon odottamaan vapautuvia paikkoja.

Otettaessa lapsia aamu- ja iltapäivätoimintaan heihin sovelletaan yhdenvertaisia valintaperusteita. Määräajassa saapuneet hakemukset käsitellään valintakriteereiden pohjalta. Kriteerien pohjalta arvioitujen samanarvoisten hakemusten kesken suoritetaan viime kädessä arvonta, jos määräajassa saapuneita hakemuksia on enemmän kuin tarjottavia paikkoja. Ryhmiin voidaan ottaa myös ylempien vuosiluokkien oppilaita, mikäli niissä on tilaa.

Mikäli kaikkia haku aikana hakeneita ei voida ottaa toimintaan, jaetaan paikat seuraavassa järjestyksessä:

- 1) ensimmäisen luokan oppilaat ja erityisen tuen piirissä olevat oppilaat, joiden huoltajat ovat työssä tai opiskelevat päätoimisesti
- 2) toisen luokan oppilaat, joiden huoltajat ovat työssä tai opiskelevat päätoimisesti
- 3) muut ensimmäisen luokan oppilaat ja erityisen tuen piirissä olevat oppilaat
- 4) muut toisen luokan oppilaat

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevat esiopetuksen oppilaat, jotka eivät ole esiopetusta täydentävän päivähoito-oikeuden piirissä, lasketaan mukaan 1. ryhmään.

Mikäli kaikki hakeneet eivät mahdu toimintaan, jäävät ilman paikkaa jääneet jonoon. Jonojärjestys arvotaan hakijaryhmittäin yllä kuvatun mukaisesti. Mahdollisia peruutuspaikkoja tarjotaan ensisijaisesti näille lapsille. Varsinaisen hakuajan jälkeen alkaa jatkuva haku. Tällöin lapsi voidaan, joko ottaa toimintaan, mikäli ryhmässä on tilaa, tai ottaa jonoon odottamaan paikan vapautumista. Hakuajan jälkeen tulleet hakemukset käsitellään saapumisjärjestyksessä, eikä esim. hakuajan jälkeen saapunut ensimmäisen luokan oppilas ohita jonossa haku aikana jonoon jääneitä toisen luokan oppilaita.

Kirjallinen sopimus ryhmässä olosta tulee olla tehtynä tehty palveluntuottajan kanssa ennen kuin lapsi voi aloittaa iltapäivätoiminnassa. Sopimuksen teko on välttämätöntä, jotta lapsen vakuutus turva on kunnossa.

4.7 TOIMINNAN LAAJUUS JA LAPSIRYHMÄN KOKO

Iltapäivätoimintaa pyritään tarjoamaan kaikille hakeneille. Käytännössä tarjottavien paikkojen lukumäärä määräytyy toimipisteittäin käytettävissä olevien tilojen ja toimintaa järjestävän tahon henkilöstöresurssien mukaan.

Perusopetuslaissa tai perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteissa ei ohjeisteta aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmäkoosta. Kotkan kaupunki noudattaa omassa toiminnassaan minimi ryhmäkoko. Iltapäivätoiminnan ryhmän minimikoko on 15. Ryhmää ei perusteta, mikäli hakijoita on alle 15. Kaikissa Kotkan kaupungin ryhmissä on vähintään kaksi ohjaajaa. Kahta ohjaajaa kohden ryhmään otetaan pääsääntöisesti enintään 26 lasta. Tästä voidaan poiketa ylöspäin, mikäli esim. lasten osa-aikaisuus sen mahdollistaa, tai alaspäin, mikäli se on välttämätöntä esim. lasten tuen tarpeesta tai tilajärjestelyistä johtuen.

Mikäli iltapäivätoiminnan ryhmä on kovin suuri, tulee tilojen ja henkilöstön mahdollistaa ryhmän jakaminen pienempiin toimintaryhmiin. Tämä tulee huomioida myös toiminnan sisältöjä suunniteltaessa.

Avustettua toimintaa järjestävät tahot määrittävät itse ryhmäkoon minimin ja maksimin tämän toimintasuunnitelman kohdan 4.8. ohjeistusta noudattaen.

4.8 HENKILÖSTÖ

Perusopetuslain 48 e § mukaan aamu- ja iltapäivätoiminnassa tulee olla toiminnan järjestämistapa huomioon ottaen riittävä määrä ammattitaitoisia ohjaajia. Varsinaista ryhmäkokosuositusta ei kuitenkaan ole olemassa. Suuntaa antavana ohjeena Kotkassa käytetään esiopetusryhmien koosta säädettyä mitoitusta. Perusopetuksen iltapäivätoiminnan ryhmässä tulee olla yksi ohjaaja noin 13 lasta kohden.

Ohjaajien työtuntimäärä rakentuu ryhmäkohtaisesti ryhmäkoon ja tehtävien mukaisesti. Ohjaajien työtuntimäärän päättää palveluntuottaja. Henkilöstön kelpoisuutta arvioitaessa noudatetaan valtioneuvoston asetusta (115/2004). Toimintaa järjestävät tahot huolehtivat ohjaajiensa rekrytoinnista ja palkkauksesta.

Valtioneuvoston asetuksessa (115/2004) säädetään perusopetuslain 8a luvussa tarkoitetun aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan kelpoisuusvaatimuksista. Aamu – ja iltapäivätoiminnassa ohjaajana on kelpoinen henkilö,

- 1) joka on suorittanut tehtävään soveltuvan korkeakoulututkinnon, opistoasteisen tutkinnon, ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon ja jolla on koulutuksen yhteydessä hankittu tai kokemuksella osoitettu taito toimia lapsiryhmän ohjaajana
- 2) jolla on kelpoisuus antaa luokanopetusta, esiopetusta, erityisopetusta tai aineenopetusta tai toimia oppilaanohjaajana.

Palveluntuottaja ilmoittaa pyydettyä opetustoimelle ohjaajien pätevyyden ja tarvittaessa todistaa sen.

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain muuttamisesta astui voimaan 1.4.2004. Työnantajan velvoitteisiin kuuluu pyytää nähtäväksi ko. lain mukainen ote ennen työsuhteen alkamista. Palveluntuottajat huolehtivat tästä omalta osaltaan.

Henkilöstöltä edellytetään sitoutuneisuutta, herkkyyttä ja kykyä reagoida lapsen tunteisiin ja tarpeisiin. Ryhmän ohjaaminen edellyttää suunnitelmallista työtettä sekä kykyä toimia itsenäisesti ryhmän vastuullisena aikuisena. Yhteistyö koulun henkilökunnan, vanhempien ja alueellisten yhteistyökumppanien kanssa luovat pohjaa vakiintuneelle alueelliselle iltapäivätoiminnalle.

4.9 OHJAAJIEN PEREHDYTTÄMINEN JA KOULUTUS

Kukin toimintaa järjestävä taho huolehtii ohjaajien perehdyttämisestä omalta osaltaan. Toiminnasta vastaava koordinaattori osallistuu tarvittaessa perehdyttämiseen palveluntuottajan kanssa sovittavalla tavalla. Toiminnan järjestämisessä ja ohjaajien perehdyttämisessä pyritään jatkuvuuteen, jotta toiminnan laatua voidaan kehittää suunnitelmallisesti. Kotkan kaupungin järjestämässä toiminnassa iltapäivätoiminnan ohjaajien perehdyttämisestä vastaavat asianomaisen koulun rehtori tai hänen osoittamansa henkilö sekä toiminnasta vastaava koordinaattori. Rehtori vastaa perehdyttämisestä oman koulunsa käytäntöjen osalta ja koordinaattori yleisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämistä koskevien asioiden osalta. Myös kunkin iltapäivätoiminnan ryhmän vastuuhjaaja ja muut ohjaajat osallistuvat omalta osaltaan uusien iltapäivätoiminnassa työskentelevien ohjaajien perehdyttämiseen iltapäivätoiminnan ryhmän käytäntöjen ja toiminnan osalta. Vertaistukea pyritään järjestämään uusille ohjaajille, mahdollistamalla yhteistyö ja tapaamiset jo pidempään toiminnassa mukana olleiden ohjaajien kanssa.

Opetustoimi pyrkii järjestämään lisä- ja täydennyskoulutusta iltapäivätoiminnan ohjaajille heidän tarpeidensa mukaan. Lisäksi tiedotetaan keskeisistä valtakunnallisista iltapäivätoiminnan asioista sekä mahdollistetaan ohjaajien osallistuminen Opetushallituksen sekä Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan alueellisen iltapäivätoiminnan ja kerhotyön kehittämisverkoston järjestämään koulutukseen, mikäli sitä on tarjolla.

4.10 KULKEMINEN JA KULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN

Lasten siirtyminen iltapäivätoiminnan ryhmään tapahtuu heti koulupäivän loputtua.

Lapset voivat lähteä iltapäivätoiminnan ryhmästä omatoimisesti, jos näin on vanhempien kanssa sovittu, osallistuakseen iltapäivän aikana koulun kerhotoimintaan. Lapsi on vakuutusten piirissä myös näiden matkojen aikana. Vanhempien tulee ilmoittaa iltapäivätoiminnan ohjaajille, mikäli lapsi lähtee iltapäivätoiminnasta koulun kerhoon eikä palaa sieltä enää takaisin.

Lapset voivat lähteä iltapäivätoiminnasta omatoimisesti kotiin, mikäli näin on huoltajan kanssa sovittu. Tällöin sovitaan aika, jolloin lapsi lähetetään kotiin. Iltapäivätoiminnan päättyessä lapsi joko lähtee itsenäisesti kotiin tai jää koulun pihalle odottamaan huoltajaa. Huoltaja sopii itse toimintatavan oman lapsensa kanssa. Huoltajaa odottavilla lapsilla ei iltapäivätoiminnan päätyttyä ole järjestettyä valvontaa. Huoltajan on hyvä sopia lapsen kanssa turvallinen kulkureitti, jota hän kotimatkallaan käyttää. Maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutetut lapset voivat saada koulukyydin joko koululta iltapäivätoiminnan ryhmään tai iltapäivätoiminnan jälkeen ryhmästä kotiin. Mahdollinen erilliskuljetuksena järjestettävä maksuton koulukuljetus iltapäivätoiminnan ryhmästä oppilaan kotiin lähtee n. klo 15.45.

4.11 VÄLIPALAN JÄRJESTÄMINEN

Perusopetuslain 8a luvun 48 d § mukaan iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella on oikeus välipalaan opintososiaalisena etuna. Välipala sisältyy kohdassa 4.3 määriteltyyn osallistumismaksuun. Mikäli palveluntuottaja tekee itse välipalan, noudatetaan terveystarkastajan ohjeita omavalvontasuunnitelman osalta.

Päivittäin tarjottava välipala on vaihteleva ja täysipainoinen. Välipalan tulee täydentää lounasruokaa sekä ravitsemukseltaan että raaka-aineiltaan. Välipalan koostumuksessa tulee välttää runsasta sokerin, suolan ja rasvan käyttöä sekä välipalan tulee muutoinkin noudattaa kansallista ravitsemussuositusta. Välipalan energiasisältö tulee olla 200–300 kcal. Välipala nautitaan kiireettömästi hyviä tapoja noudattaen.

4.12 TURVALLISUUS- JA PELASTUSSUUNNITELMA

Iltapäivätoiminnassa tulee olla turvallisuus- ja pelastussuunnitelma. Kouluilla järjestettävässä toiminnassa iltapäivätoiminnan turvallisuus- ja pelastussuunnitelma sisällytetään koulun turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaan ja se päivitetään lukuvuosittain. Päivittämisestä vastaa rehtori. Rehtori myös huolehtii yhdessä toiminnasta vastaavan koordinaattorin kanssa suunnitelman saattamisesta ohjaajien tietoon sekä tarvittavasta tiedottamisesta huoltajille. Toimintaan osallistuvien ohjaajien tulee perehtyä toimipistekohtaisiin ohjeisiin ja pelastus- ja turvallisuussuunnitelmiin. Ohjaajat huolehtivat lasten ohjeistamisesta. Pelastautumista on hyvä harjoitella yhdessä lasten kanssa. Toimipisteissä myös ulkotilojen turvallisuuteen ja lapsiryhmän valvontaan tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Palveluntuottajien omissa tiloissa järjestettävän toiminnan osalta palveluntuottaja vastaa turvallisuus- ja pelastussuunnitelman tekemisestä. Tarvittaessa suunnitelmia tehtäessä konsultoidaan Kymenlaakson pelastuslaitosta. Palveluntuottaja toimittaa pyydettyä ko. suunnitelmat opetustoimeen.

Ohjaajia informoidaan, kuinka toimitaan vaara- ja uhkatilanteissa ja niiden jälkeen. Myös kiusaamisen ehkäisyyn ryhmissä kiinnitetään huomiota.

4.13 VAKUUTUSASIAT

Lapset siirtyvät iltapäivätoimintaan välittömästi koulutyön päätyttyä. Toiminnassa sattuneen tapaturman hoidon tulee olla oppilaille maksutonta. Palvelun tuottajan tulee huolehtia kaikkien toimintaan osallistuvien oppilaiden vakuuttamisesta tapaturmien varalta. Vakuuttamisesta ei saa periä erillistä maksua, vaan maksun tulee sisältyä kohdassa 4.3 määriteltyyn osallistumismaksuun.

Mikäli lapset osallistuvat koulun kerhotoimintaan ennen iltapäivätoimintaan siirtymistä, sen keskellä tai sen jälkeen, ovat he kaupungin vakuutusten piirissä tämän ajan.

4.14 TOIMINNAN RAHOITUS

Kaupungin avustaman toiminnan sekä kaupungin oman toiminnan määrärahat varataan talousarvioon. Julkisille ja yksityisille palvelun tuottajille maksetaan avustusta Lasten ja nuorten palveluiden lautakunnan vahvistamien avustusperiaatteiden mukaisesti.

Kaupunki tukee aamu- ja iltapäivätoimintaa rahallisten avustusten lisäksi tarjoamalla toimintaa järjestävien tahojen käyttöön tarvittaessa kaupungin tiloja maksutta.

Kunnan on koulutuksen järjestäjänä ilmoitettava perusopetuslain mukaiseen aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuneiden oppilaiden kokonaismäärä tilastokeskukseen 20.9. tilanteen mukaisesti.

Valtionosuus maksetaan iltapäivätoiminnan ohjaustuntien mukaan. Valtionosuus on 57 % arvioidusta kustannuksista. Kaupungin omaksi rahoitusosuudeksi jää 43 % iltapäivä-toiminnan kuluista: iltapäivätoiminnan koordinoinnin kustannukset, tilavuokrat, ohjaajien palkat, hallinto sekä siivous.

Palveluntuottajille annettava avustus on 80€/kk/toimintaan osallistuva perusopetuslaissa tarkoitettu lapsi. Avustus suoritetaan kahdessa erässä. Kotkan kaupunki tekee avustusta saavien palvelun tuottajien kanssa kirjallisen sopimuksen palvelun tuottamisesta. Palveluntuottajille jaettava avustus maksetaan syyslukukaudella syyskuun lapsitilanteen mukaan ja kevätlukukaudella tammikuun lapsitilanteen mukaan

5 TOIMINNAN SEURANTA JA ARVIOINTI

Perusopetuslain 8 a luvun 48 c § mukaan kunnan tulee arvioida antamaansa tai hankkimaansa aamu- ja iltapäivätoimintaa, sekä osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin.

Koko kaupungin tasolla iltapäivätoimintaa arvioidaan säännöllisesti. Arvioinnin tarkoituksena on turvata toiminnan tavoitteiden toteutuminen sekä laadullisten tekijöiden kehittyminen. Toimintaa arvioidaan kyselyillä. Eryteisesti kysellään toimintaan osallistuvien lasten ja heidän vanhempiansa mielipiteitä toiminnasta, mutta ajoittain kartoitetaan myös iltapäivätoiminnan ohjaajien ja muiden yhteistyötahojen mielipiteitä ja mielikuvia aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä ja kehitystarpeista. Arviointien tulokset käydään läpi aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävien tahojen kanssa ja niiden pohjalta tehdään yhdessä muutoksia ja pyritään kehittämään aamu- ja iltapäivätoimintaa.

5.1 TOIMINNAN SISÄINEN ARVIOINTI

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävät tahot arvioivat myös itse omaa toimintaansa toimintasuunnitelmiansa mukaisesti. Seurannan ja arvioinnin tulee olla päivittäistä, jatkuvaa ja kirjallista, jotta siihen voidaan tarvittaessa palata ja kehittää toimintaa edelleen. Kullekin ryhmälle pyritään löytämään heille ominaisimmat suunnittelu- ja seurantamenetelmät niin, että ne nivoutuvat luontevasti osaksi aamu- ja iltapäivätoiminnan toteutusta.

Iltapäivätoiminnan järjestäjät tiedottavat oman suunnitelmansa mukaisesti omien arviointiensa tuloksista ja antavat ne myös opetustoimen käyttöön. Arviointien tulosten pohjalta ryhmät kehittävät omaa toimintaansa

vastaamaan mahdollisimman hyvin asiakkaiden tarpeita ja toiveita. Tarvittaessa toiminnasta vastaava koordinaattori osallistuu myös suunnittelu- ja kehittämistyöhön toimintaa järjestävien tahojen apuna.

Kukin iltapäivätoimintaa järjestävä taho tai toiminnan järjestäjän kaikki ryhmät tekevät vuosittain toimintakertomuksen, jonka he toimittavat opetustoimeen toimintakauden päätyttyä.

5.2 TOIMINNAN ULKOPUOLISEEN ARVIOINTIIN OSALLISTUMINEN

Kotka osallistuu Opetushallituksen aamu- ja iltapäivätoimintaa koskevaan arviointiin. Opetushallitus kartoittaa mielipiteitä aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä vuorotellen eri tahoilta. Kyselyitä on suunnattu niin toimintaan oikeutettujen lasten vanhemmille, aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajille kuin kunnassa toimintaa koordinoiville ja/tai toiminnan järjestämisestä päättävillä tahoilla.

5.3 TULOSTEN JULKISTAMINEN

Tulokset annetaan kunkin toimintaa järjestävän tahon käyttöön, jotta kukin taho voi hyödyntää niitä oman toimintansa suunnittelussa ja kehittämisessä. Lisäksi keskeiset tulokset julkistetaan Internetissä www.kotka.fi sivustoilla ja tuodaan lautakunnalle tiedoksi.

6 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN YHTEISTYÖ JA TIEDONKULKU

Iltapäivätoiminta on omalta osaltaan mukana lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin luomisessa. Avoin tiedottaminen ja yleisen tietoisuuden lisääminen aamu- ja iltapäivätoiminnasta niin suuren yleisön kuin eri työntekijäryhmienkin keskuudessa on tärkeää ja nostaa osaltaan toiminnan arvostusta ja lisää ymmärrystä toiminnan merkityksellisyydestä ja tärkeydestä.

6.1 YHTEISTYÖ KOTIEN KANSSA

Iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin kasvatustyötä. Perheiden ja ohjaajien keskinäisellä yhteistyöllä pyritään muodostamaan yhteisvastuullinen kasvatuskumppanuus. Tavoitteena on, että toimintaa järjestävien tahojen ja vanhempien välinen yhteistyö on runsasta, rakentavaa ja osa arkea. Yhteistyölle tulee luoda selkeät yhteistyömallit ja -rakenteet. On hyvä sopia kirjallisesti yhteisistä toimintasäännöistä ja periaatteista. On havaittu hyväksi käytännöksi, että iltapäivätoiminnan ryhmä järjestää ennen toiminnan alkua vanhemmille tilaisuuden, jossa vanhemmat voivat tutustua toimintaan ja samalla tehdään sopimus aamu- ja iltapäivätoiminnasta toiminnan järjestäjän ja vanhempien kesken. Hyviä yhteistyömuotoja ovat vanhempaintapaamiset, viikko-/kuukausitiedotteet, yhteiset vanhempainillat ja tapahtumat, reissuvihot ja yhteiset tapahtumat.

Toiminnan sisällöistä ja toimintaperiaatteista keskustellaan huoltajien ja lasten kanssa. Perheillä tulee olla tiedossa, kuinka poikkeustilanteissa toimitaan ja kuinka asiasta tiedotetaan. Perheiden kanssa tulee sopia

kirjallisesti turvallisuus- ja vastuukysymyksistä esim. kotiinlähdön ja yksin kulkemisen osalta. Perheiden kanssa sovitaan päivittäisestä toiminta-ajasta ennen toiminnan aloittamista.

Tietoa iltapäivätoiminnasta, toimintapaikoista, niihin hakeutumisesta sekä valintaperusteista on tarjolla Internet-sivuilla ja iltapäivätoiminnan esitteissä.

6.2 YHTEISTYÖ KOULUN KANSSA

Iltapäivätoiminnan tavoitteet tulee järjestäjistä riippumatta olla sopusoinnussa koulun kasvat- ja opetustavoitteiden kanssa. Koko koulun henkilökuntaa informoidaan koululla järjestettävästä iltapäivätoiminnasta. Iltapäivätoiminnan ohjaajien ja lasten opettajien sekä koulun muun henkilöstön välisellä yhteistyöllä luodaan rakenteet toimivalle ja säännölliselle yhteistyölle sekä yhteiselle toimintakulttuurille.

Kotkassa iltapäivätoiminnan ohjaajat osallistuvat tulevien 1.-luokkalaisten kouluun tutustumispäivään mahdollisuuksien mukaan. Iltapäivätoimintaryhmän ohjaajat ja koulu sopivat yhteistyökäytännöistä heti toimintavuoden alussa. Ohjaajien tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat toiminnassa mukana olevien lasten opettajat.

Toimipistekohtaiseen toimintasuunnitelmaan kirjataan yhteisten tilojen ja välineiden käyttö ja vastuukysymykset. Opettajat informoivat ohjaajia luokkaa koskevista lukujärjestysmuutoksista, jotka vaikuttavat iltapäivätoiminnan aloitusaikoihin (esim. retket, juhlat). Vastuu yksittäistä lasta koskevista aikataulumuutoksista tiedottamisesta on lapsen vanhemmilla (esim. tukiopetukseen osallistuminen).

Eryteisesti iltapäivätoiminnan ohjaajia kannustetaan olemaan yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa esi- ja alkuopetuksen opettajien kanssa. Avoin vuorovaikutus ja keskinäinen tunteminen luovat pohjaa sille, että lapsen päivästä ja koulutien alusta muodostuu eheä kokonaisuus.

6.3 LASTA KOSKEVIEN SALASSA PIDETTÄVIEN HENKILÖTIETOJEN LUOVUTTAMISEEN LIITTYVÄ MENETTELY

Toiminnan järjestäjän ja lapsiryhmässä työskentelevien ohjaajien tulee huolehtia siitä, että iltapäivätoiminnassa tietoon tulleita yksityisiä perheen asioita ei saa luvatta ilmaista, vaan salassapidosta noudatetaan voimassa olevia säännöksiä. Kaikki henkilötietoja sisältävät paperit tulee säilyttää asianmukaisesti siten, että ne ovat vain tietoja työssään tarvitsevien saatavilla.

Huoltajan suostumuksella voivat iltapäivätoiminnan ohjaajat tarvittaessa osallistua oppilasta koskeviin oppilashuolto- ja muihin palavereihin. Tiedot tehostetun ja erityisen tuen antamisesta, näihin liittyvät asiakirjat ja asiakirjoihin sisältyvät tiedot ovat salassa pidettäviä. Oppilasta koskevien salassa pidettävien tietojen luovuttaminen aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstölle edellyttää huoltajan antamaa yksilöityä tiedonsiirtolupaa. Aamu- ja/tai iltapäivätoiminta voi olla osa oppilaan tehostettua tai erityistä tukea. Tällöin tuki kirjataan oppilaan tehostettuun tukeen kuuluvaan oppimissuunnitelmaan tai erityiseen tukeen kuuluvaan henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS) ja ohjaajat osallistuvat suunnitelman laadintaan.

Jos lapsi siirtyy toisen järjestäjän aamu- ja/tai iltapäivätoimintaan, on aiemman toiminnan järjestäjän salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava lapsen aamu- ja/tai iltapäivätoiminnan kannalta välttämättömät tiedot uudelle toiminnan järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden toiminnan järjestäjän pyynnöstä.

Ohjaajat perehdytetään lastensuojelulain velvoitteisiin. Tietoja luovutettaessa kerrotaan aina lapsen huoltajalle mitä tietoja ja mille taholle luovutetaan.

6.4 YHTEISTYÖ ERI TOIMIALUEIDEN, PALVELUALUEIDEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Kotkan kaupungissa tehdään eri toimijoiden kesken yhteistyötä kaikissa lapsia ja nuoria koskevissa asioissa. Iltapäivätoiminta on siinä mukana osana opetustoimen vastuualuetta. Kymenlaakson hyvinvointialueen kanssa tehdään yhteistyötä tarpeen mukaan yleisissä aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämistä koskevissa asioissa.

Yksittäisen lapsen asioita koskevissa asioissa ensisijaisena yhteistyökumppanina ovat aina lapsen vanhemmat. Toimivat ja avoimet suhteet lasten vanhempiin takaavat hyvän pohjan yhteistyölle kaikissa tilanteissa. Yksittäisen lapsen asioissa voidaan tarvittaessa tehdä yhteistyötä vanhempien lisäksi esim. päivähoidon, esiopetuksen, neuvolan, sosiaalityöntekijöiden tai muiden tahojen kanssa. Yhteistyö tapahtuu ensisijaisesti vanhempien luvalla. Mikäli esim. lastensuojeluasioissa joudutaan olemaan yhteydessä eri toimijoihin vastoin vanhempien tahtoa, kerrotaan siitä aina vanhemmille, mikäli ei katsota, että tieto vaarantaisi lapsen hyvinvointia.

Teknisten palveluiden kanssa tehdään yhteistyötä tilojen käyttöön liittyvissä käytännön asioissa. Kymijoen ravintopalvelut on monille iltapäivätoimintaa järjestävillä tahoilla keskeinen yhteistyökumppani iltapäivätoiminnassa tarjottavaa välipalaa koskevissa asioissa, joskus myös yksittäisen lapsen ravitsemukseen liittyvissä asioissa (esim. diabeetikot).

6.5 YHTEISTYÖ TOIMINNAN JÄRJESTÄJIEN JA TOTEUTTAJIEN KESKEN

Perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa Kotkassa järjestävät tahot tekevät yhteistyötä iltapäivätoiminnan sisällä. Yhteistyötä pyritään tekemään mahdollisuuksien mukaan myös harrastekerhoja ylläpitävien tahojen kanssa. Toiminnasta vastaava koordinaattori osallistuu Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerhotyön kehittämisverkoston toimintaan.

6.6 MONIAMMATILLINEN OPPILASHUOLTOTYÖ

Koulun oppilashuollon tehtävänä on huolehtia lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. On tärkeää, että lapsen päivän kokonaisuudessa koulun opetushenkilöstö, iltapäivätoiminnan henkilöstö ja koulun oppilashuolto toimivat tarvittaessa keskenään luontevassa vuorovaikutuksessa. Aamu- ja/tai iltapäivätoiminta on olennainen osa koulun arkea ja ohjaajat osa koulun yhteisöä.

Ohjaajilla on mahdollisuus konsultoida koulukuraattoreita, koulupsykologia ja erityisopettajaa yleisissä ryhmiä koskevissa asioissa. Toiminnasta vastaava koordinaattori tai rehtori järjestää tarvittaessa yhteisiä kokoontumisia.

Iltapäivätoiminnan ohjaajat voivat myös osallistua koulun yleiseen oppilashuoltotyöhön. Yksittäisen oppilaan asioissa yhteistyö edellyttää aina huoltajan suostumusta.

6.7 YRITYSTEN JA YHTEISÖJEN KANSSA TEHTÄVÄ YHTEISTYÖ, MARKKINOINTI JA SPONSOROINTI

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa voidaan tehdä monipuolisesti yhteistyötä eri yhteisöjen, yhdistysten ja yritysten kanssa. Yhteistyö mahdollistaa monipuolisen toiminnan järjestämisen. Kaikesta tehtävästä yhteistyöstä on aina tiedotettava lasten vanhemmille.

Yhteistyössä tulee noudattaa koulujen ja oppilaitosten sekä yritysten ja yhteisöjen välisestä yhteistyöstä, markkinoinnista ja sponsoroinnista annettua ohjeistusta (Opetushallitus ja Kuluttajavirasto, muistio 1.11.2007).